

**Διάλεξη του Καθηγητή Νίκου Λυγερού στην Ημερίδα
της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Αξιωματικών Αστυνομίας**

***Ο Στρατηγικός Ρόλος της Αστυνομίας
στις Σύγχρονες Απαιτήσεις της Ελληνικής Κοινωνίας***

Αθήνα, 05/12/2008

Θα προσπαθήσω να κάνω μία σύνδεση με τα λεγόμενα του κ. Καμαρινόπουλου και της κ. Κανέλλη. Όπως «φημίζομαι» ήδη στις Στρατιωτικές και τις Αστυνομικές Σχολές ότι είμαι ακατανόητος, είμαι ήδη στο πλαίσιο που θέσαμε. Κι εφόσον μιλάμε για κατανόηση, θα ήθελα να δούμε την ουσία, γιατί ξέρετε μερικές φορές ακόμα και οι άνθρωποι που βρίσκονται σε ένα χώρο, διαβάζουν έναν τίτλο, και τότε οι «ακατανόητοι» καταλαβαίνουν ότι δεν επινόησαν τον τίτλο.

Ο στρατηγικός ρόλος της Αστυνομίας δεν είναι η στρατηγική της Αστυνομίας. Άρα θα ήταν καλό να μπούμε στο πλαίσιο της Αστυνομίας. Πολύ συχνά λέμε ότι η Αστυνομία είναι ένα όργανο. Είναι σωστό. Όπως ένα σφυρί. Όταν βάλετε ένα σφυρί δίπλα σε ένα άλλο εργαλείο, δεν έχει την ίδια χρήση. Το θέμα είναι αν το σφυρί έχει δικαίωμα να σκεφτεί. Εδώ νομίζω βρίσκεται το γενικό μας πρόβλημα όσον αφορά στην Αστυνομία. Ακούμε επανειλημμένα ότι πρέπει να καθορίσουμε ξεκάθαρα τα όρια της Αστυνομίας. Όπως λειτουργώ στο στρατηγικό επίπεδο, πιστεύω ότι τα όρια δεν καθορίζονται, γι' αυτό υπάρχει στρατηγική. Διότι αν καθορίζονταν όλα, θα είχαμε αυτόματες κινήσεις, ο καθένας θα ήξερε τι πρέπει να κάνει και στην ουσία θα τείναμε προς το ρομπότ, δηλαδή σε κάθε περίπτωση θα ξέραμε ότι ο αλγόριθμος μάς λέει τι να κάνουμε. Στην πραγματικότητα, θεωρώ ότι η νοημοσύνη του ανθρώπου είναι η διαχείριση έλλειψης γνώσεων. Αυτό είναι ένα πρόβλημα που αντιμετωπίζει ούτως ή άλλως στην αστυνομία. Υπάρχουν Σχολές στην Αστυνομία, όπως η Σχολή Εθνικής Ασφάλειας όπου κάνουμε διαχείριση κρίσεων καθώς επίσης και ανθρώπινου δυναμικού με ανώτερους αξιωματικούς και παίζουμε, σε θεωρητικό επίπεδο βέβαια, το παίγνιο της διαπραγμάτευσης. Εσείς εδώ, δεν ξέρω ακριβώς τι απαιτείτε από πλευράς στρατηγικής, αν νιώθετε ότι έχετε ένα στρατηγικό ρόλο. Εγώ νομίζω ότι ο κανονικός Αστυνόμος θεωρεί ότι έχει ένα ρόλο επιχειρησιακό, λειτουργικό. Στη στρατηγική, το θέμα δεν είναι να προχωράμε πάντα, αλλά να στεκόμαστε ή να σκεφτόμαστε την ώρα που όλος ο κόσμος προχωράει. Δεν νομίζω να χρειαζόμαστε πολλά καράβια, αλλά χρειαζόμαστε πολλούς φάρους. Βλέπετε η ιδιότητα του φάρου είναι να είναι χρήσιμος σε ανθρώπους που κινούνται, ενώ είναι ακίνητος. Η ιδιότητα του φάρου είναι να είσαι μόνος για τους πολλούς. Η ιδιότητα του φάρου είναι να φωτίζει χωρίς να φωτίζεται. Κατά συνέπεια, εμένα δεν με ενοχλεί αν η Αστυνομία λειτουργεί στο αόρατο, διότι μόνο στο αόρατο λειτουργεί και η στρατηγική. Μία στρατηγική η οποία φαίνεται, δεν είναι στρατηγική, είναι απλώς τακτική. Και αν δεν είναι καλή, φαίνεται στην υλοποίηση. Στο θέμα αν η Αστυνομία θα έπρεπε να ήταν αόρατη ή όχι: Ίδανικά, η Αστυνομία θα έπρεπε να ήταν αόρατη. Αν όμως είναι εντελώς αόρατη, μοιάζει πολύ με την κατασκοπία. Θα έλεγα, αντιθέτως, ότι η Αστυνομία μάς επιτρέπει να έχουμε ένα βαθμωτό σύστημα κινδύνου. Δηλαδή όταν έχουμε αλλαγές φάσης, για παράδειγμα μία μεγάλη κρίση, και προηγουμένως αναγκαστήκαμε να αναφερθούμε στις πυρκαγιές, σε μαζικές καταστάσεις, για να φανεί ο ρόλος. Εγώ πιστεύω ότι ο στρατηγικός ρόλος της Αστυνομίας είναι πολύ σημαντικός όχι στις περιπτώσεις μαζικής κινητοποίησης, διότι στην ουσία, σ' αυτές

τις περιπτώσεις η Αστυνομία χρησιμοποιείται μαζικά σαν υπερ-εργαλείο και τίποτα άλλο. Δεν θεωρείται ότι είναι στρατηγικό εργαλείο, είναι απλώς ενίσχυση. Εμάς μας ενδιαφέρει τι γίνεται στο ενδιάμεσο, δηλαδή από την κανονική ζωή μέχρι τη μεγάλη κρίση. Εάν θεωρείτε ότι η Αστυνομία είναι χρήσιμη μόνο όταν έχουμε σεισμούς 9 ρίχτερ, δεν μας ενδιαφέρει, γιατί στα 9 ρίχτερ μπορώ να σας πω ότι σχεδόν όλοι μας είμαστε άχρηστοι. Το θέμα είναι, τι κάνουμε στα 3, στα 4.5, στα 5. Και πολύ συχνά, όπως τέθηκε και από τον κ. Καμαρινόπουλο, υπάρχει και το αμερικάνικο μοντέλο, όπου αντί να βάζουμε αστυνομία, βάζουμε κατευθείαν το στρατό. Στη στρατηγική, αυτό μας ενοχλεί γιατί είναι τόσο ισχυρό και τόσο ασύμμετρο που στην ουσία φοβίζει. Για παράδειγμα, αν θέλετε να προστατεύσετε την Πλατεία Συντάγματος και φέρετε τεθωρακισμένα, σίγουρα θα είναι προστατευμένη, αλλά το θέμα είναι ότι το κόστος που παράγεται στην ψυχολογία του πληθυσμού είναι πολύ μεγαλύτερο από το να τον αφήσετε απροστάτευτο. Όταν η κίνηση γίνεται με τόσο εμφανή τρόπο, δεν αντιπροσωπεύει πια την Αστυνομία. Άρα θα ήταν καλό να αρχίσουμε από την ετυμολογία της λέξης Αστυ-νομία.

Αυτό που με άγγιξε όταν με προσκαλέσατε, όπως και την κ. Κανέλλη, είναι ότι καλέσατε μη αστυνομικούς. Αυτό είναι και το οξύμωρο, και σ' αυτό το σημείο το συνδικαλιστικό κίνημα έχει κάνει υπέρβαση. Ο αστυνομικός είναι και εργαζόμενος, άρα εκτός από εργαζόμενος είναι απλώς άνθρωπος, παρεμπιπτόντως. Είναι σαν να έχει κάνει λάθος το πολιτικό σύστημα και λέει, δεν είχα κανένα άλλο και πήρα ανθρώπους. Αν μπορούσα, θα έπαιρνα κάτι το ιδανικό. Υπάρχει, λοιπόν, η ανθρώπινη αξιοπρέπεια, όντως. Αλλά όταν μιλάμε για ανθρώπινη αξιοπρέπεια, τελικά τι εννοούμε; Γιατί πολύ συχνά στην αστυνομία βλέπουμε μόνο αξιολόγηση, δεν βλέπουμε αξιολογία, δηλαδή δεν βλέπουμε τη φιλοσοφική παρατήρηση των αξιών. Μιλούμε περί ηθικής. Ποιος πρέπει να είναι ηθικός; Ο Αστυνόμος ή η Πολιτεία; Και τα δύο μαζί; Όταν μιλούμε για εκτελεστικά όργανα, αυτό που μας ενδιαφέρει στον Προμηθέα είναι το Κράτος και η Βία οι οποίοι τον συλλαμβάνουν για να τον δέσουν πάνω στο βράχο. Ναι, αλλά ο θεός τούς έστειλε. Βέβαια, αυτοί που τον βάζουν πάνω στο βράχο είναι το Κράτος και η Βία οι οποίοι, αν προσέξετε, εφόσον διαβάσετε – γιατί μιλάμε και για κουλτούρα και για παιδεία στην Αστυνομία– στη συνομιλία που έχει ο Προμηθέας με το Κράτος και τη Βία, στην ουσία είναι ότι ήδη εκείνη την εποχή, λένε: «Εμείς είμαστε απλώς εκτελεστικά όργανα». Καταλαβαίνετε δηλαδή ότι μετά από 2500 χρόνια είμαστε πάλι στο ίδιο πλαίσιο. Έχει ενδιαφέρον όταν αναλύσετε πιο βαθιά το μύθο. Αν θυμάστε καλά, ο Προμηθέας, που δεν είναι Επιμηθέας, προβλέπει. Κανονικά, θα έπρεπε όλοι να τον κατηγορήσουμε διότι, εφόσον προβλέπει, δεν πρόβλεψε τι θα γίνει; Αυτό αφορά και την Αστυνομία. Δηλαδή η Αστυνομία συνειδητοποιεί ότι υπάρχουν προβλήματα, συνειδητοποιεί ότι θα την κατηγορήσουν, και μάλιστα θα κάνω μια μικρή διαφοροποίηση. Δεν νομίζω ότι κατηγορούν την Αστυνομία, γιατί όταν σε κατηγορούν δεν πειράζει. Εγώ θα έλεγα ότι την καταδικάζουν χωρίς να την κατηγορούν. Αυτό είναι πιο έντεχνο. Η Αστυνομία σαν να είναι γεννημένη καταδικασμένη, άρα δεν είναι αναγκασμένη να περάσει από δικαστήριο. Η ιδέα είναι ότι εφόσον το ξέρει ο Προμηθέας, γιατί συνεχίζει; Όμως, αν θυμάστε καλά, στην αρχαιότητα οι τριλογίες έχουν τρία μέρη. Εμείς δεν έχουμε και τα τρία μέρη, αλλά ξέρουμε πώς ήταν το τρίτο. Στο τρίτο, ο Δίας ξαναχρησιμοποιεί τον Προμηθέα ως στρατηγικό σύμβουλο. Εμείς μήπως απλώς θυμόμαστε την κρίση χωρίς να θυμόμαστε τη διαχείριση κρίσης και τελικά το πώς λύθηκε; Πολύ συχνά ακούμε ότι η Αστυνομία έχει προβλήματα υπηρεσιακά, λειτουργικά, στην ουσία καθημερινά. Αυτή η καθημερινότητα σκοτώνει τη σκέψη. Διότι δεν υπάρχει μέρα που σκεφτόμαστε την καθημερινότητα, αλλά υπάρχει

καθημερινότητα που δεν σκέφτεται τη σκέψη. Και το θέμα είναι ότι ακόμα κι ο θεός χρησιμοποίησε την Κυριακή. Προσέξτε το πρόβλημα. Εμείς πώς ονομάζουμε τον Προμηθέα;

- Δεσμώτη.
- Δεσμώτης είναι όταν είναι ένοχος.
- Εωσφόρο.
- Αυτό είναι όταν είμαστε καλοί. Στην πραγματικότητα, λέμε ότι είναι ένας κλέφτης. Ποια είναι η πράξη που έκανε; Έκλεψε. Έκλεψε τη φωτιά για να δώσει το φως. Δεν κοιτάζουμε το μετασχηματισμό, κοιτάζουμε μόνο το «έγκλημα» που διέπραξε και όχι την «τιμωρία».

Το θέμα μας είναι ότι μερικές φορές, όσον αφορά στην κρίση, τα προβλήματα τα τακτικά και τα υπηρεσιακά κρύβουν τις **στρατηγικές λύσεις**. Αν αναλύαμε αυτά τα προβλήματα, όπως κάνουμε στις Σχολές, και σκεφτόμασταν πραγματικά ποιο είναι το πρόβλημα, θα ξέραμε, όπως το βλέπουμε και στα μαθηματικά, ότι η εκφώνηση του προβλήματος εμπεριέχει τη λύση. Εμείς όμως, κοιτάζουμε μόνο τη λύση, άρα έχουμε προβλήματα. Ενώ αν κοιτάζαμε τα προβλήματα, θα βλέπαμε τη λύση. Το θέμα είναι ότι πρέπει να αφιερώσουμε χρόνο να σκεφτούμε. Στην αρχή έχουμε ένα σύνολο, μετά έχουμε μία ομάδα. Η ομάδα πρέπει να έχει μία δράση. Για να έχει όμως μία δράση, πρέπει να έχει μία σκέψη. Για να έχει μία σκέψη, πρέπει να έχει μία συνείδηση - σκέψη πάνω στη σκέψη. Το πρόβλημα της Αστυνομίας είναι ότι η ίδια η Αστυνομία δεν σέβεται πια την Αστυνομία. Το να μη σε σέβεται η κοινωνία, δεν μας πειράζει γιατί είμαστε ήδη καταδικασμένοι. Όταν όμως σε καταδικάζουν και στο τέλος αρχίζεις να απολογείσαι για την καταδίκη, σημαίνει ότι την αποδέχεσαι. Αυτό που με ενδιαφέρει είναι πώς αντιμετωπίζουμε με διαφορετικό τρόπο τα χρώματα. Το είπε πολύ σωστά η κ. Κανέλλη. Η Αστυνομία χρησιμοποιείται για να αναπτύξει μερικά ανταντακλαστικά. Θα σας δώσω ένα παράδειγμα. Όταν οδηγείτε και βλέπετε ένα αστυνομικό όχημα να τρέχει γρήγορα, το πρώτο πράγμα που νιώθετε ανταντακλαστικά είναι ότι κάνατε κάποια παράβαση. Όταν δείτε ένα κόκκινο όχημα πυροσβεστικής, δεν νιώθετε ότι έχετε φταίξει για κάτι. Λέτε, αυτοί πάνε να βοηθήσουν κάπου. Προσέξτε πώς λειτουργεί αντίστροφα. Ακόμα και τις αγελάδες τις βάζουν σε γαλάζια δωμάτια για να παράγουν καλύτερο γάλα. Εμείς έχουμε καταφέρει στην κοινωνία να χρησιμοποιούμε το γαλάζιο ως σήμα κινδύνου, ενώ το κόκκινο της πυροσβεστικής θεωρούμε ότι παρέχει ασφάλεια. Δεν είναι ωραίο αυτό; Δηλαδή κάτι που κανονικά θα έπρεπε να σας καθησυχάζει, σας προβληματίζει. Ενώ αυτό που είναι προβληματικό, σας καθησυχάζει. Δείτε την έκφρασή σας μπροστά σε έναν ένστολο αστυνομικό και μπροστά σ' έναν πυροσβέστη. Εγώ ως στρατηγικός σύμβουλος, όταν βλέπω έναν πυροσβέστη λέω: Ωχ, την πατήσαμε, υπάρχει φωτιά. Ως κοινωνικό ον, λέω ότι με προστατεύει. Εγώ δεν έχω δει ποτέ πυροσβέστη να με προστατεύει, όταν δεν είναι χρήσιμος. Κατά συνέπεια, όταν με προστατεύει ο πυροσβέστης, σημαίνει ότι ζω έναν κίνδυνο. Προσέξτε, όμως, πώς η κοινωνία έχει αντιστρέψει την ίδια ιδέα με τον αστυνομικό. Έχει ενδιαφέρον όταν το συγκρίνουμε και με άλλα κράτη. Για παράδειγμα, σ' ένα πάρκο στη Γαλλία, όταν δείτε έναν ένστολο αστυνομικό πάνω σε ροδίτσες ηλεκτρικές σαν πατίνια ή πάνω σ' ένα άλογο, δεν σας προκαλεί φόβο ότι θα σας χτυπήσει. Ενώ σε κάποια άλλη χώρα π.χ. Ιταλία που τον βλέπετε ντυμένο σαν Ρομποκόπ, σκέφτεστε πως ακόμα και αν κυνηγάει κάποιο άλλο, εάν τυχόν κάνει οποιοδήποτε λάθος, θα τη φάτε εσείς· μόνο και μόνο που είναι οπλισμένος με αυτόν τον τρόπο. Είναι πολύ ενδιαφέρον τι κοιτάμε σαν εργαλείο. Όταν κοιτάζετε ένα τεθωρακισμένο, το κοιτάτε από μέσα ή απ' έξω; Νομίζω πως σιγά-σιγά βγάλαμε τον αστυνομικό από το τεθωρακισμένο. Κανονικά η Αστυνομία θα έπρεπε να σκέφτεται

ότι αποτελείται από δύο στοιχεία: αστυ-νομία. Ενώ στην πραγματικότητα νιώθει ότι και το αστικό σύστημα και ο νόμος είναι εναντίον της. Δεν είναι αστείο; Η σύνθεση, λοιπόν, αυτών των στοιχείων συνιστά την Αστυνομία. Και εφόσον προηγουμένως αναφερθήκαμε και στο Ευρώ, μπορούμε να παρομοιάσουμε την Αστυνομία με νόμισμα που λέει: «Και η κορώνα και τα γράμματα είναι εναντίον μου». Η κορώνα χωρίς τα γράμματα δεν είναι νόμισμα, ούτε το αντίστροφο. Πώς όμως το νόμισμα νιώθει ότι είναι εναντίον του; Πολύ απλά. Γιατί όταν μετράμε την τύχη μας, πετάμε το νόμισμα για να δούμε αν φέρει κορώνα ή γράμματα. Δεν πετάμε ποτέ την κορώνα, δεν πετάμε ποτέ τα γράμματα. Πιστεύω ότι είμαι αρκετά κατανοητός. Συχνά πετάμε το νόμισμα και περιμένουμε να πέσει. Κι όταν πέσει, ξέρουμε τι πρέπει να κάνουμε. Γι' αυτό λέω ότι η Αστυνομία είναι καταδικασμένη εξ αρχής. Θα ήταν καλό να χρησιμοποιήσουμε το μοντέλο του Σίσσυφου και να καταλάβουμε ότι η συνειδητοποίηση του άτοπου -ότι δηλαδή δεν στέκει να είμαι αστυνομικός και να περιμένουν να παράγω δικαιοσύνη ενώ είμαι ήδη καταδικασμένος- αυτή, λοιπόν, η συνειδητοποίηση δημιουργεί την έννοια της ελευθερίας. Η Αστυνομία χωρίς ελευθερία σκέψης, ως ένα απλό όργανο, όταν εκτελεί οδηγίες του τύπου «Πάρε αυτόν τον άνθρωπο και βάλε τον σ' αυτό το βαγόνι», «κλείσε το βαγόνι» και ο αστυνομικός δεν ρωτά πού πάει το βαγόνι γιατί θεωρεί ότι αυτή είναι η αποστολή του, και μετά ένας δεύτερος αστυνομικός ακολουθώντας οδηγίες κατεβάζει τον άνθρωπο από το βαγόνι και ένας τρίτος αστυνομικός τον βάζει σ' ένα φούρνο κ.ο.κ., ο καθένας τους δεν νιώθει ότι έχει κάνει κάτι σημαντικό, γιατί πολύ απλά ο καθένας δεν έχει σκεφτεί ότι υπάρχει μια αλυσίδα κινήσεων. Άρα η Αστυνομία πρέπει να γνωρίζει ότι, όπως έχουν πει και οι προλαλήσαντες, σ' έναν κόσμο όπου τα σύνορα δεν είναι καθορισμένα με τον ίδιο τρόπο, ακόμα και σε εθνικό επίπεδο, ο ρόλος της Αστυνομίας μοιάζει πολύ με έναν ένοπλο ρόλο χωρίς ένοπλες δυνάμεις, που είναι κι αυτό ένα άλλο παράδοξο. Όταν ο ρόλος της Αστυνομίας είναι μόνο και μόνο να διαχειρίζεται «εσωτερικά» προβλήματα του τύπου «πώς να διαχειριστώ μια διαδήλωση», να ξέρετε ότι αυτό την υποβαθμίζει, γιατί τη θέλουμε υποβαθμισμένη. Με άλλα λόγια, δεν θέλουμε μια Αστυνομία που να σκέφτεται, διότι αυτός που σκέφτεται, επιλέγει. Άρα σε κάποια φάση πρέπει να έρθει σε σύγκρουση -μην το βλέπετε μόνο πολεμικά, μπορεί να αφορά και στο συνδικαλιστικό- και θα πει: Αυτό το πράγμα δεν γίνεται. Πρέπει να υπάρχει μια αντίδραση. Προσέξτε, διαχωρίζουμε την αντίσταση από την αντίδραση. Είναι πολύ σημαντικές αυτές οι έννοιες. Η Ελλάδα είναι χώρα της αντίστασης. Η κοινωνία της Ελλάδας είναι χώρα της αντίδρασης. Υπάρχει δράση και αντίδραση. Όπως το είπε ο Ναπολέων, η καλύτερη άμυνα είναι η επίθεση. Αλλά μην ξεχνάτε ποτέ ότι η καλύτερη επίθεση είναι η αντεπίθεση. Η Αστυνομία όταν λειτουργεί σωστά, βρίσκεται πάντοτε στο πλαίσιο της αντεπίθεσης. Δεν μπορεί ένας αστυνομικός να επιτεθεί, ενώ ο Στρατός μπορεί. Στην πραγματικότητα, η Αστυνομία βρίσκεται πάντα στην καλύτερη περίπτωση. Δηλαδή μετά από την καλύτερη άμυνα και την καλύτερη επίθεση, είστε στην κορυφή. Το πρόβλημα είναι πώς έχετε αντέξει τα προηγούμενα. Γιατί πώς να περάσεις σε μια σωστή αντεπίθεση, όταν δεν έχεις αντέξει την επίθεση; Άρα εδώ μπαίνουμε στο πλαίσιο της ανθεκτικότητας. Η ανθεκτικότητα της Αστυνομίας είναι ενδογενής παράγοντας. Η Αστυνομία ευθύνεται αν θεωρεί ότι είναι εκτός τεθωρακισμένου. Όμως είτε είστε εντός, είτε είστε εκτός, σημασία έχει να ξέρετε τι πρέπει να κάνετε. Κάποιος που είναι εκτός τεθωρακισμένου, έχει τη δυνατότητα να κάνει πολλά εναντίον του τεθωρακισμένου, όπως κάποιος που είναι εντός, μπορεί να κάνει πολλές χρήσεις. Το θέμα δεν είναι το τεθωρακισμένο, αλλά το ποιος σκέφτεται. Δηλαδή πώς αντιμετωπίζουμε το πρόβλημα. Και για να το επιτύχουμε, πρέπει να υπάρχουν Ανώτατες Σχολές, όχι για να μαθαίνουμε πώς να πλακώνουμε κάποιο στο ξύλο και

πώς να τον πλακώνουμε αποτελεσματικά. Η ιδέα είναι ότι γεννιόμαστε έξυπνοι ή όχι. Μαθαίνουμε, όμως, να σκεφτόμαστε. Άρα η Αστυνομία έχει φθάσει τώρα το 2008 σ' ένα χώρο όπου της επιτρέπουμε επιτέλους να σκέφτεται, αλλά πρέπει να το δεχτεί. Πρέπει να αποδεχτεί όντως ότι δεν αρκεί να τελειώσω την πρώτη Σχολή, το ΤΕΜΕΣ κι εγώ ούτως ή άλλως μαθαίνω τα ίδια, κι ότι θα έχω καθηγητές που θα λένε συνεχώς τα ίδια τα ακαδημαϊκά που είναι αφηρημένα και δεν καταλαβαίνουμε τι λένε. Να θυμάστε πάντοτε, όταν δεν καταλαβαίνετε τι λέει ένα καθηγητής, δεν σημαίνει αναγκαστικά ότι είναι κακό ούτε για τον καθηγητή ούτε για σας, διότι έρχεται για να εξηγήσει και όχι για να σας πει αυτά που ξέρετε ήδη. Δηλαδή, όταν βλέπω μερικούς καθηγητές να εξηγούν σε Αστυνόμους προβλήματα υπηρεσιακά, είναι αστείο, διότι ο καθηγητής μπορεί να τα έχει δει δύο φορές θεωρητικά μέσα σ' ένα αμφιθέατρο, ενώ ο Αστυνόμος τα ζει 25 χρόνια. Το θέμα είναι τι μπορούμε να προσφέρουμε στην Αστυνομία με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε να μην χρησιμοποιεί την εμπειρία της. Γιατί το είπε και ο Sun Tzu, «Μην χρησιμοποιείς την εμπειρία ΣΟΥ. Χρησιμοποίησε την εμπειρία του αντιπάλου». Η εμπειρία είναι απλώς ένα σύνολο από λάθη. Είναι όλα τα λάθη που δεν θέλεις να ξανακάνεις. Άρα, το θέμα είναι πώς να χρησιμοποιήσετε την εμπειρία του άλλου. Η Αστυνομία, καθώς είναι ένα βαθμωτό σύστημα κινδύνου, σας δίνει μεγαλύτερες δυνατότητες. Όμως όταν έχετε μεγαλύτερες δυνατότητες, σημαίνει ότι πρέπει να σκέφτεστε περισσότερο. Η Αστυνομία έχει μεγαλύτερες δυνατότητες από το Στρατό και ξέρετε γιατί. Γιατί όταν χρησιμοποιηθεί ο Στρατός είναι το τελευταίο χτύπημα. Δεν είναι εκείνη τη στιγμή που θα σκεφτούμε, γιατί η στρατηγική πρέπει να είχε καθοριστεί ήδη. Ενώ στην Αστυνομία, επειδή υπάρχουν πολλά επίπεδα κινδύνου, πρέπει να σκεφτόμαστε συνεχώς σε ποιο επίπεδο είμαστε. Πώς να αντιμετωπίζουμε ένα πρόβλημα. Το αντιμετωπίζουμε ασύμμετρα, συμμετρικά, με τρόπο επαρκή; Έτσι μπαίνουμε στην ιδέα του βέλτιστου. Ο βέλτιστος τρόπος στην Αστυνομία θεωρούμε ότι είναι η αξιολόγηση, η μεγαλύτερη απόδοση. Όχι, δεν είναι αυτό. Η Αστυνομία πρέπει να είναι ανθεκτική για να έχει διάρκεια. Είναι πολύ εύκολο να είστε καλός αστυνομικός για μικρό χρονικό διάστημα. Αυτοί που πραγματικά αξίζουν φαίνονται στο χρόνο, όχι για να καταρρεύσουν, αλλά για να παράγουν ένα έργο μέσα στο κοινωνικό πλαίσιο. Αλλά προσέξτε για ποιο λόγο. Επειδή είναι αυτοί που έχουν συνείδηση ότι δεν παράγουν ένα έργο μόνο και μόνο για την κοινωνία, γιατί η κοινωνία είναι ένα φαινόμενο μόδας. Παράγουν ένα έργο γενικά για τον άνθρωπο και την ανθρωπότητα. Γι' αυτό, για μένα, το συνδικαλιστικό είναι το στίγμα της ανθρωπιάς της αστυνομίας. Πώς να αποδείξετε ότι δεν είστε μια μηχανή; Πολύ απλά. Λέτε, κι εμείς έχουμε συνδικάτο, κι εμείς είμαστε εργαζόμενοι. Δεν έχω δει κανένα εργαζόμενο να αντιμετωπίζει έναν άλλο εργαζόμενο αντανακλαστικά όταν βλέπει ότι είναι του ίδιου τύπου, όταν βλέπει να είναι κι αυτός σε μια διαδήλωση. Συνοψίζοντας, θα έλεγα ότι στην Αστυνομία πρέπει να κάνουμε μια υπέρβαση της ίδιας της οντότητάς μας διότι, προσέξτε, για να τελειώσω με κάτι το ακατανόητο, για μένα η Αστυνομία δεν έχει οντολογία, έχει μόνο τελεολογία, δηλαδή έχει μόνο σκοπό. Αστυνομία που δεν έχει σκοπό, δεν υπάρχει. Ευχαριστώ πολύ. Να 'στε καλά.